

Reactie op de aanvulling van september 2016 op het “Besluit energieprestatievergoedinghuur d.d. 23 augustus 2016”

ingezonden via internet consultatie 8 september 2016

We zijn blij dat in het besluit nu ook erkend wordt dat er meerdere wegen zijn die naar NOM woningen leiden naast de “all electric” variant. Met gas is NOM vaak efficiënter qua energie en kosten te realiseren en de “All electric” varianten gebruiken ook gas (of steenkool) voor hun elektriciteitsvraag in de winter die in de zomer gecompenseerd wordt met extra teruglevering. In die zin verschillen gas en elektrische varianten niet.

In de uitwerking schort er echter nog het nodige aan.

1

Allereerst is het aan te bevelen om iemand met gevoel voor een logische zinsopbouw en enige affiniteit met het onderwerp de aanvulling te laten corrigeren.

2

Ook ontbreken van veel begrippen duidelijke definities. (bijv “warmtevraag”; “netto warmtevraag”) Ook de Europese Commissie heeft hier vragen over die niet duidelijk beantwoord zijn.

Hoewel ik al 40 jaar in de wereld van energiebesparing en duurzame energie zit kan ik me bij veel termen niets voorstellen bijvoorbeeld:

“even equivalent” bestaat er ook een oneven equivalent?

“input energie”?

3

In artikel 4. 1 van de aanvulling is sprake van afwijking van systematiek van artikel 2 van het besluit, maar volgen van de systematiek van tabel 1 uit de bijlage van het besluit. Ik krijg toch sterk de indruk dat de tabel uit de aanvulling (ongenummerd) juist de tabel 1 en 2 van het besluit vervangt en met een totaal andere systematiek.

4

De opstellers van deze aanvulling (maar ook van het besluit) zijn in de “kWh-val” getrapt. Het lijkt logisch en makkelijk om alle energie maar om te rekenen naar kWh, maar de ene kWh is niet hetzelfde als de andere:

- warmte kWh-th
- elektriciteit kWh-el
- gas kWh-gas (met vermelding of het om de onderste of bovenste verbrandingswaarde gaat)
- primaire energie kWh-primair

Omdat de schrijvers dit niet consequent vermelden worden er fouten gemaakt.

Zo is de 3 kWh/m² voor koken in het besluit waarschijnlijk elektriciteit, maar in de aanvulling iets anders want het kan bij “warmtevraag” en “tapvraag” worden opgeteld. Dat maakt zeker uit.

5

Tot mijn verbazing heeft de ontwerper van NOM-woningen volgens het besluit en de aanvulling alleen invloed op de netto warmtevraag voor ruimteverwarming. De bruto warmtevraag (wat dat ook moge zijn) en de vraag voor tapwaterverwarming, koken en gebruik van de huurder (huishoudelijk elektriciteitsverbruik) zijn volgens de schrijvers kennelijk niet te beïnvloeden. Dat is een uiterst onhandige inperking. Op het gebied van tapwaterverwarming zijn er de laatste 15 jaar veel ontwikkelingen en dat gaat nog steeds door: douche WTW; zonneboilers; efficiëntere combiketels en geisers; recycle douches; korte en dunne leidingen; rookgas-condensators op de CV ketels.

Voor elektrisch koken is er een groot verschil tussen inductie en andere systemen.

Om het huishoudelijk verbruik te verminderen wordt nu al vaak zuinig witgoed en LED verlichting ingezet als onderdeel van een energiepakket, dus in de huur (of koopsom).

Het lijkt me absoluut noodzakelijk om dit te herstellen.

6

Het rendement van (combi)ketels valt op dit moment ook volledig buiten de systematiek. Het is ook onduidelijk of en hoe een zonneboiler of zonnecombi (die ook een deel van de ruimteverwarming verzorgt) in de systematiek past.

7

Comfort koeling wordt in de systematiek bij Ehulp genomen. Dat wijkt af van de gebruikelijke systematiek (NEN 7120) en is daarmee verwarrend.

8

Er wordt een primaire energiefactor van 2,14 gehanteerd. Onduidelijk is waar die op is gebaseerd.

Gebruikelijk is een factor van 2,56 (NEN 7120 tabel 5.4)

9

Het is onduidelijk waarom in de aanvulling andere grenzen tussen de categorieën (regels in de tabel) aangehouden worden dan in het besluit zelf. Het lijkt willekeur. Dat zou op zijn minst toegelicht moeten worden.

10

In de inleiding van de toelichting is onderaan alinea twee sprake van “woningen die niet volledig doormiddel van op de woning opgewekte duurzame energie worden verwarmd”. We moeten opmerken dat woningen “die volledig doormiddel van op de woning opgewekte duurzame energie worden verwarmd” niet bestaan. All electric varianten waar het besluit op doelt halen zoals al gesteld, in de winter gewoon hun elektriciteit uit het net, net als gasvarianten.

11

Toelichting 2 stelt dat er wordt aangesloten op de systematiek van NEN 7120. Daarvoor is nodig dat direct verwezen wordt naar grootheden in die norm. Die is namelijk nogal uitgebreid, met honderden grootheden. Zonder directe verwijzing gaat dat niet goed.

12

Het is volstrekt onduidelijk waarom de opstellers van de aanvulling (en van het besluit zelf) er voor gekozen hebben een nieuwe systematiek te verzinnen naast en boven NEN 7120. Het zou eenvoudiger en makkelijker te hanteren zijn om gewoon een EPC-eis te stellen (EPC = -0,2 voldoet waarschijnlijk aan de doelstelling, maar als er meerdere categorieën gewenst zijn zoals nu in de tabellen, kan dat ook). De norm is daarvoor toegerust en biedt alle technische en praktische mogelijkheden. Het bezwaar wordt wel eens geopperd dat in de EPC ook het schiloppervlak wordt gecompenseerd. Maar indien de uitslag nul moet zijn maakt het niet uit wat er onder de streep staat zolang dat niet oneindig groot is. Om op nul uit te komen moet de teller van de breuk gewoon nul worden en dat is ook de bedoeling. Bij een negatieve EPC heeft de extra compensatie voor de schil het aardige effect dat woningen met meer schil wat meer duurzame energie moeten leveren. Niet ten onrechte want die gebruiken vaak ook wat meer elektriciteit. Al is dat effect voor huurwoningen waarschijnlijk gering. Ook hebben ze vaak meer mogelijkheden tot plaatsing van zonnepanelen. Er is overigens geen bezwaar wat mij betreft om die schil-compensatie uit NEN 7120 te halen. Hij heeft zijn functie gehad de afgelopen 20 jaar.

13

Het is een beetje dubbelop dat er verschillende categorieën (regels in de tabellen) gehanteerd worden. Waarschijnlijk een poging om rekening te houden met de drie-stapen-strategie (trias energetica). Voor NOM woningen moet echter zo rigoreus gerenoveerd worden dat ook voor bestaande bouw grotendeels voldaan moet worden aan de eisen voor nieuwbouw in het bouwbesluit. Die zijn dermate streng dat extra compensatie voor de warmtevraag het alleen maar ingewikkeld maakt. We hoeven niet bang te zijn dat investeerders niet hun best zullen doen om de warmtevraag te verminderen, maar moeten wel de keuze laten tussen bouwkundig en bijvoorbeeld tapwaterverwarming. Dit is waarschijnlijk een gevolg van overdreven lobbydruk van leveranciers van isolatie en ventilatiesystemen. Wat mij betreft komt er gewoon één categorie (ook in het besluit zelf natuurlijk).

14

toelichting 3.1 laatste zin gaat voorbij aan de salderingsproblematiek. Ook een All electric woning neemt in de winter energie af en compenseert dat in de zomer. Dat wijkt niet af van een gaswoning.

15

toelichting 3.1.1 tweede alinea “lager” moet waarschijnlijk “hoger” zijn

ir. E.G. Israëls

Gas in de wijk? ja graag!

Het beste om voor bereid te zijn op een factor 7 minder CO2 uitstoot in 2050. Zie

<http://www.boomdelft.nl/index.php?id=228>

BOOM S/I

Rotterdamseweg 183 C

2629 HD Delft

015 212 36 26

www. [BoomDelft.nl](http://www.BoomDelft.nl)